

Onhoeffelijk gedrag: een combinatie van gedrag en ermee omgaan

Nadat een lid van de Tweede Kamer de voorzitter verweet de discussie in een bepaalde richting te sturen, voelde de voorzitter dat als een persoonlijke aanval op haar integriteit en verliet boos - voor 5 minuten - de Tweede Kamer.

Enkele dagen daarna verklaarde ze, nog zichtbaar geïrriteerd, dat zo'n opmerking niet meer mag worden gemaakt.

Stel dat ze mij had gevraagd hoe ik met deze opmerking was omgegaan...

'Ik vind het fijn dat u meldt hoe u de leiding op dit moment voelt; dan kunnen we dat misverstand meteen uit de wereld helpen. Zijn er nog meer kamerleden die dit gevoel delen? Dan scheer ik die meteen met dezelfde zeep.'

Als een bepaalde houding of opmerking het genoeg in het spel verstoort, is dat een overtreding van spelregel 74A. Niets menselijks is ons bridgers vreemd, dus ook onhoeffelijk gedrag niet. **Helemaal** uitroeien is daarom een utopie. Onhoeffelijk gedrag terugdringen, moet echter wel mogelijk zijn. Omdat we met z'n allen veel meer weten dan ik alleen, vroeg ik aan bridgers, arbiters en clubbestuurders, hoe we onhoeffelijk gedrag kunnen terugdringen. Maurice Peereboom heeft die verwerkt in een helder overzicht.

Inhoud

02 De tekst van de drie uitnodigingen

- 02 De uitnodiging aan de bridgers
- 02 De uitnodiging aan de arbiters
- 03 De uitnodiging aan de clubbestuurders

04 De uitslag van de enquête, Maurice Peereboom

- 04 Bridgers
- 05 Arbiters
- 06 Bestuurders
- 06 Algemeen beeld van de reacties

07 Stoppen van onhoeffelijkheid, Rob Stravers

- 07 Uitgangspunten
- 07 Wat maakt gedrag onhoeffelijk?
- 09 Als speler omgaan met onhoeffelijkheid
- 11 Als arbiter omgaan met onhoeffelijkheid
- 14 Als bestuur omgaan met onhoeffelijkheid

De tekst van de drie uitnodigingen

De uitnodiging aan de bridgers

Gegeven

Overtredingen als: verzaken, voor de beurt (bij)spelen, onvoldoende biedingen en andere zonder opzet gemaakte vergissingen, worden door de arbiter rechtgezet volgens de spelregels. En dat is een uitstekende zaak.

Maar...

als een speler zijn partner afsnauwt, ongevraagd vervelend commentaar geeft, na een (vermeende) onregelmatigheid tafelmanen negeert of beschuldigt van vals spel of onethisch gedrag, of op andere wijze het genoegen van het spel verstoort, wordt een dergelijke onhoffelijke houding vaak zonder enige consequentie geaccepteerd, of afgedaan met iets als: *'Even dimmen'*, of: *'Kan het iets rustiger?'*

Gedrag dat het genoegen aan het spel ernstig kan verstoren, krijgt in de meeste gevallen alle ruimte, ondanks dat onhoffelijk gedrag een regelrechte overtreding is van artikel 74A.

Vraag

Als we het er met z'n allen over eens zijn dat onhoffelijk gedrag moet worden teruggedrongen, ontstaat de volgende vraag:

Hoe kunnen we volgens jou onhoffelijk gedrag het beste terugdringen?

De uitnodiging aan de arbiters

Vanmorgen vroeg ik de ruim 2200 ontvangers van de Bridge Training op welke wijze onaangenaam gedrag op de bridgeclub het beste kan worden teruggedrongen.

Ik verklap jullie nu al dat een groot deel van de spelers de arbiter zal uitnodigen voor het rechtzetten van deze overtreding. En het lijkt mij niet gek om even met elkaar na te denken over hoe we daarmee als arbiter het beste kunnen omgaan.

Om het concreet te maken, leg ik twee zaken neer. We gaan ervan uit dat je als arbiter wordt uitgenodigd.

Zaak 1

De speler die jou heeft uitgenodigd meldt: 'Tegenstander X moppert voortdurend op zijn partner, na mijn verzoek om daarmee te stoppen, zei hij tegen mij dat ik m'n mond moet houden en ging hij gewoon door met zeuren.'

Zaak 2

De speler die jou heeft uitgenodigd meldt: 'Onze tegenstanders negeren ons volkomen. Ze hebben het voortdurend over de vorige ronde en keuren ons geen blik waardig. Op onze poging een gesprek aan te gaan, is gereageerd met een korte verbaasde blik, waarna ze weer onverstoord verder orakelden over een vorig spel en hun biedsysteem.'

Hoe zet je deze twee overtredingen van artikel 74A recht?

De uitnodiging aan de clubbestuurders

Ik vroeg 2200 gewone bridgers (de ontvangers van de Bridge Training) op welke wijze vervelend gedrag aan de bridgetafel het beste kan worden gestopt/teruggedrongen.

Een belangrijk deel van de bridgers gaf al aan dat ze daarvoor graag de arbiter uitnodigen. Reden voor mij om aan de arbiters te vragen hoe ze zouden omgaan met een dergelijk verzoek. Mijn vraag aan de arbiters staat in het midden van dit bericht.

Ja... en omdat een uitstekende samenwerking tussen arbiter en bestuurders onontbeerlijk is voor het terugdringen van onhoffelijk gedrag, stel ik ook heel graag een vraagje aan de ontvangers van de BestuurWijzer, aan jou dus...

De arbiter van jullie club schorst een speler voor de rest, de twee laatste ronden, van een zitting. Dat weggestuurde paar komt onmiddellijk bij jou verhaal halen. Als jij als bestuurder er niet voor zorgt dat ze de twee laatste ronden kunnen spelen, zullen ze hun lidmaatschap opzeggen. Hoe ga je daar als enige aanwezige clubbestuurder mee om?

De uitslag van de enquête

Maurice Peereboom, Delft, 22 april 2013

Hoffelijkheid

Op de gestelde vragen over (on)hoffelijk gedrag kwamen **99** reacties binnen van:

Bridgers	: 56
Arbiters	: 30
Bestuurders	: 13

Bridgers

Algemeen wordt de beschreven situaties als lastig ervaren, waarbij door sommigen wordt opgemerkt dat het ervaren van hoffelijkheid een persoonlijke beleving is, die per individu kan verschillen.

11 inzenders zien geen oplossing, het is bij mensen "ingebakken" en die zijn het zich soms zelf niet bewust. Deze inzenders denken dat straffen niet helpt (één inzender meent dat alleen een geldboete zal helpen).

Buiten de hieronder te geven samenvatting, vallen een aantal punten op:

- 8x wordt opgemerkt dat goed gedrag gestuurd kan worden door voorbeeldgedrag van het bestuur door bijvoorbeeld aandacht voor hoffelijkheid te vragen tijdens een ALV of door een WL op een speelavond.
- Als één van de oorzaken wordt gebrek aan spelregelkennis genoemd; al tijdens de opleiding van bridgers zou daar aandacht voor moeten komen.
(met daarbij de acceptatie van het roepen van een arbiter, die de dekking door het bestuur moet krijgen)
- Meerdere malen wordt invoering van gele- en rode kaarten genoemd (al dan niet met de tekst van art.74 erop).
- Een inzender meent dat de (wedstrijd)leiders van de spelsessies geregeld de deelnemers moeten attenderen op artikel 74 van de Spelregels (zich daarbij naar hun ervaringen op dit gebied informerend) en een optreden tegen de overtreders aankondigen, en dat ook doen.
- Eén inzender schrijft dat hij een speler die onhoffelijk gedrag vertoont het Stopkaartje voorhoudt.

Arbiters

13 arbiters behandelen de twee situaties direct.

In zaak 1 wordt overwegend uitgegaan van art.74

Bij een eerste keer wordt alleen voorlichtend opgetreden over de betekenis van het artikel en over het effect van het gedrag op de tegenstanders. Dit gebeurt soms direct, soms in een apart onderhoud (er kunnen niet direct zichtbare oorzaken voor het optreden aanwezig zijn).

Bij structureel onhoffelijk gedrag worden geleidelijk aan de maatregelen strenger: officiële waarschuwing, aankondiging van een procedurele straf, tot voordragen bij het bestuur voor een schorsing. Maar niet iedereen is overtuigd van het effect van een straf.

In zaak 2 wordt in het algemeen anders geoordeeld. Wel wordt er gewezen op de onhoffelijkheid, maar niemand kan verplicht worden tot het houden van een gesprek met de tegenstanders, maar het naspreken kan leiden tot ongeoorloofde informatie over spellen die de tegenstanders nog moeten spelen.

Drie inzenders vinden overigens dat ook hier art.74 van toepassing is.

De overige inzenders volstaan met algemene aanduidingen:

9x worden de "overtreders" vriendelijk, humorvol toegesproken (waarvan 5x in een apart onderhoud).

5x wordt expliciet op de betekenis van art.74 gewezen.

2x wil men het voorval het liefst negeren, omdat terechtwijzingen toch niet helpen; deze laatste mening wordt door 2 anderen gedeeld.

4 inzenders geven daarnaast aan dat bij herhaling een waarschuwing (en eventueel straf) op zijn plaats is.

1 arbiter vindt dit geen taak voor de arbiter, maar voor het bestuur.

Ten slotte is één inzender van mening dat het al dan niet voorkomen van onhoffelijk gedrag samenhangt met de cultuur van de vereniging. Daar waar het bestuur aandacht geeft aan goed gedrag en daarop beleid voert, komt onhoffelijk gedrag niet voor.

Voor de vraag hoe op te treden in de gegeven casussen, wordt over het algemeen geen onderscheid gemaakt tussen de twee situaties.

Vooraf zelf hoffelijk blijven (10x) is de boodschap.

In eerste instantie volstaan met een waarschuwing (15x), al dan niet onder vier ogen, lijkt voldoende (3x wordt expliciet artikel 74 genoemd). Alleen bij herhaling bestraffen, dat bij structureel gedrag tot schorsing of roeyement moet kunnen leiden.

Een kleiner aantal (6) vindt dat er meteen resoluut moet worden opgetreden. De gevolgen van toepassing van art.74 zou in een protocol vastgelegd moeten worden en onder de aandacht van de spelers worden gebracht.

Bestuurders

8 bestuurders stellen zich voor 100% achter de arbiter op, waarbij expliciet wordt aangegeven dat chantage niet getolereerd wordt. Geen enkele

bestuurder betreurt het verlies van leden als dit wordt afgewogen tegen het behoud van de goede sfeer in de vereniging.

Wel wordt 4x de mogelijkheid van protest/beroep bij het bestuur genoemd, hetgeen zou impliceren dat de straf herroepen zou kunnen worden (al wordt die kans niet groot geacht, uitgaande van de redelijkheid van de arbiter die niet "zomaar" een dergelijke straf oplegt).

1x wordt aangegeven dat de arbiter geen schorsingsrecht heeft ¹; alleen het bestuur heeft dat.

Ook een ander bestuurslid geeft aan dat het bestuur de instantie is die hier handelend moet optreden.

De overige drie bestuursleden geven aan direct na het incident met de spelers en arbiter te gaan spreken, waarbij één aantekent dat indien er tijdens de avond een rel dreigt, het gestrafte paar alsnog in eerste instantie mag meespelen, in afwachting van het eindoordeel.

8x wordt expliciet opgemerkt dat er met de spelers wordt gesproken en 4x dat er ook een naoverleg met de arbiter plaats zal vinden.

Algemeen beeld van de reacties

De algemene indruk is dat iedereen de geschetste situaties herkent, maar weinig mogelijkheden ziet om in te grijpen. Voor incidentele overtredingen is een gesprek/waarschuwing wel voldoende, maar voor structurele overtreders ligt dat lastiger. Advies om van partner/club te veranderen is dan meestal het eindstation.

Een zware taak ligt weggelegd voor het bestuur. Door een duidelijk standpunt en beleid valt veel ergernis te voorkomen.

¹Niet de arbiter, maar de wedstrijdleader kan schorsen voor een (deel van een) zitting. Dat is onherroepelijk.

Stoppen van onhoffelijkheid

Rob Stravers

De spelregels zijn duidelijk over wat onder **onhoffelijkheid** wordt verstaan. Gedrag waardoor de tafelgenoten zich ongemakkelijk voelen of het plezier in het spel verstoort.

Onhoffelijkheid is daarom een uiterst zware overtreding; per slot van rekening komen alle tafelgenoten in de eerste plaats voor hun plezier. Reden genoeg om onhoffelijk gedrag te stoppen en, nog liever, te voorkomen.

Uitgangspunten

Onhoffelijke mensen bestaan niet

Laten we voorop stellen dat onhoffelijke mensen niet bestaan. Een mens is per definitie niet onhoffelijk. Wel kan een mens onhoffelijk gedrag vertonen; en dat is precies wat wij willen stoppen.

Geen bridger gedraagt zich bewust onhoffelijk

Als het gedrag van een bridger onhoffelijk overkomt, mogen we ervan uitgaan dat deze bridger zich dat niet realiseert. En helemaal niet dat hij bewust het plezier van zijn tafelgenoten verstoort.

Irritatie/boosheid uitgesloten

Zolang je ervan kunt uitgaan dat een speler niet bewust kiest voor het vertonen van vervelend voelend gedrag, zal bij jou minder snel boosheid/irritatie ontstaan.

In alle rust in hoffelijke houding helpen

Zolang jij niet boos wordt door bepaald gedrag, is het stukken gemakkelijker om in alle rust de betreffende speler (weer) in zijn hoffelijke houding te helpen.

Wat maakt gedrag onhoffelijk?

Het antwoord op deze vraag bewijst hoezeer deze overtreding afwijkt van alle andere spelregels. Onhoffelijk gedrag is een combinatie van specifiek gedrag én het gevoel dat een bepaalde opmerking of houding oproept. Wat voor de een niet onhoffelijk voelt, kan door een ander als uiterst grof worden ervaren. Overtreding van artikel 74A is dus afhankelijk van wat houding en/of woorden met een tafelgenoot doet.

Conclusie: elke speler moet rekening houden met zijn drie tafelgenoten. Een schuine mop vertellen is geen overtreding als de drie tafelgenoten die waarderen. Is er ook maar één tafelgenoot die zich daar ongemakkelijk door voelt, dan is er sprake van overtreding. Datzelfde kan gelden voor uitspraken over politiek, geloof en andere onderwerpen die gevoelig kunnen liggen.

Dat betekent dat je in een conversatie goed op je tafelgenoten moet letten om te voorkomen dat ze zich ongemakkelijk voelen. Als je een leuke mop wilt vertellen of een uitspraak wilt doen waarvan je kunt vermoeden dat niet al je luisteraars zich daar prettig bij kunnen voelen, vertel je die niet.

Waar kun je je boos over maken?

Stel dat een papegaai jou aanspreekt met: 'Zo, ben jij er ook, mooie kwakbol!' Dan schat ik de kans hoog in dat dit welkom op jouw lachspieren zal werken. En als een kind van net drie jaar deze zin uitspreekt? Ook dan zul je daar eerder om lachen dan er boos om worden. Maar wanneer een kind van 12 je zo verwelkomt zal er risico op enige irritatie ontstaan, en naarmate de leeftijd toeneemt van de spreker zal heel waarschijnlijk ook de mate van irritatie groeien.

Je zou in dat geval kunnen zeggen dat hoe serieuzer je iemand neemt, je meer in staat bent jouw gevoel te beïnvloeden. Als je dit proces herkent als een onderdeel van jouw manier van omgaan met mensen, zouden we heel voorzichtig de volgende conclusie kunnen trekken.

Als iemand een oordeel uitspreekt over jouw persoon, voel je dat als een oordeel over jouw **persoon**, terwijl dat alleen een oordeel kan zijn over jouw **gedrag**. En als daardoor een vervelend gevoel ergens in jou ontstaat, betekent dat niets anders dan dat je dat oordeel serieus neemt.

Waar kun je je niet boos over maken?

Als iemand bij zijn volle verstand tegen mij zegt dat ik een uitgesproken kwakbol ben, en geen gewone, maar zelfs een kwakbol met vliegwiel, dan is dat een gegeven oordeel van die persoon over mijn persoon. Als ik dat zo kan zien, kan ik met interesse dat oordeel leggen naast het beeld dat ik van mijzelf heb. En de kans is groot dat ik dan verschillen waarneem tussen die twee beelden.

Als je deze kunst redelijk verstaat, is de kans op boos worden of vluchten uiterst klein.

Een tegenspeler zou ook tegen mij kunnen zeggen dat ik vals speel. Ook dan is dat een oordeel van die speler. En als ik ook dan een ander beeld heb van mijzelf, valt er per definitie iets te leren. Voor hem, voor mij of misschien wel voor allebei.

Alleen deze wetmatigheid moet al voldoende zijn voor een hartelijk dankwoord. Want die ander steekt toch zijn nek uit met zijn gratis gegeven oordeel. Terwijl ik er zonder enig risico te lopen alleen maar wijzer van kan worden.

Er is nog een factor die jouw grens van boosheid beïnvloedt. Dat is de sympathie die je voor iemand hebt. Van de één kun je nu eenmaal veel meer hebben dan van de ander. Ook de wetenschap dat iemand in een bijzonder akelige situatie zit kan de grens ongelooflijk verschuiven. Dan pik je veel meer.

Jouw keus om boos te worden

Het is geheel aan jou om te vluchten, boos te worden of met interesse het gedrag te 'beschouwen'. Dat heeft alles te maken met hoe los je een gegeven opmerking of houding kunt zien van wie jij echt denkt te zijn. Ik kan hierin geen advies geven. Wel vertrouw ik je graag toe dat ik mij zeer aangenaam kan voelen in situaties waarin anderen gemakkelijk over 'de rooie' zouden gaan...

Als speler omgaan met on hoffelijkheid

Misschien zie je bij het lezen van deze kop meteen gezichten van verschillende tegenstanders de revue passeren. Om het gezelschap helemaal compleet te maken, ook jij en/of je bridge- en levenspartner kunnen zich schuldig maken aan on hoffelijk gedrag.

Je eigen partner helpen in zijn/haar hoffelijke rol

Als je partner met enige regelmaat over de hoffelijke schreef gaat, is het goed om daar een keer samen over te praten. Wat daarbij kan helpen is om voor te stellen met elkaar kritisch te kijken naar hoe hoffelijk jullie (!) je aan de bridgetafel gedragen. Daarbij kun je een paar situaties noemen die je hoffelijke kwaliteiten gemakkelijk op de proef kunnen stellen. Ik noem er een paar:

- Tegenstanders die een zaaltop halen door de minst kansrijke speelwijze en zich daar heel trots over uitlaten.
- Bied- of speelfout van de eigen partner.
- Omgaan met bied- of speelfout van een tegenstander.
- Andere situaties die jou of je partner gemakkelijk uit de hoffelijke rol halen.

Spreek af hoe je elkaar helpt als één van jullie de hoffelijkheidsgrens dreigt te overschrijden. Dat kan al met een korte opmerking als: *'Ga je nog wat leuks doen het komend weekend?'*

Jezelf in je hoffelijke rol helpen

Het scheelt al een flinke slok op een borrel als je beseft dat je gedrag niet altijd even hoffelijk is. Je weet dan immers ook wat anders moet. Ik krijg soms vragen van lezers die weten dat ze te fel reageren op fouten van hun partner. Ja, ook van lezers die met hun levenspartner spelen. Mijn standaardadvies is: ga ervan uit dat je partner doet wat hij kan; dan kan al een berg irritatie voorkomen. En als je daarbij bedenkt dat met elk teken van kritiek of teleurstelling de onzekerheid van je partner zal toenemen, zou je kunnen vaststellen dat de minder sterke acties weleens te maken kunnen hebben met jouw reacties daarop. Mijn advies is: stem met elkaar af wat voor beiden de meest aangename manier is om vermeende fouten te bespreken. Uiteraard moet dat een vorm zijn waaraan de tegenstanders zich niet kunnen storen.

Heb je werkelijk geen idee of je wel hoffelijk overkomt, dan kun je daar gemakkelijk achterkomen. Alles valt en staat immers met het gevoel van je tafelgenoten. Als die duidelijk genoeg beleven aan het spel, kan er met jouw houding niets mis zijn.

De eerste reactie op on hoffelijk gedrag

Twee spelers geven aan dat ze de bridgetafel zullen verlaten na grof gedrag. Dat raad ik af. Vooral omdat je daarmee jezelf te kort doet. Als je door grof gedrag dichtslaat en het liefst de tafel verlaat, vraag dan meteen naar de arbiter. Als er moet worden opgestapt, moet dat wel de juiste persoon zijn.

Als een tafelgenoot enige hulp behoeft om zijn hoffelijke rol te (her)vinden, kun je die verlenen door – zonder enig oordeel – te vertellen wat je zag en/of hoorde, wat je daarbij voelde en wat je wilt.

Voorbeelden

'Je zei tegen je partner dat hij een stomme fout heeft gemaakt, ik vind het vervelend om dat aan te horen, daarom wil ik dat je daarmee stopt.'

Dus niet: *'Houd op met dat vervelende gemopper!'*

Niets zeggen maar het Stopkaartje tonen!

Als de eerste reactie niet helpt

'Ik zou het fijn vinden als we zonder hulp van de arbiter met wederzijds plezier het spel kunnen vervolgen.'

Als je het vervelende gedrag niet kunt stoppen, of niet zelf een poging kunt of wilt ondernemen om het gedrag te stoppen, vraag je arbitrage.

Probeer in je verhaal aan de arbiter alleen te noemen wat je hebt waargenomen, dus zonder daar een oordeel aan te hangen.

Als arbiter omgaan met onhoffelijkheid

Voordat we naar het eerste contact kijken, gaan we na welke rechtzettingen je als arbiter ter beschikking hebt.

Preek/Excuus laten maken/Waarschuwen

Wijzen op de strekking van artikel 74A; jouw gedrag mag de tafelgenoten niet in verlegenheid brengen of het genoeg aan het spel verstoren.

Als een speler zich grof gedroeg naar één of meer tafelgenoten, een welgemeend excuus naar die speler(s) laten maken. Dat is dan de voorwaarde om deze zitting af te maken.

Duidelijk aangeven dat herhaling van dit gedrag/deze houding zal leiden tot een disciplinaire straf.

Schorsen voor alleen deze ronde

Vooraf bij onduidelijkheid over de werkelijke veroorzaker en/of hoge emoties kun je deze ronde beide paren laten 'rusten', daarna de zitting laten voortzetten en ná de zitting in gesprek gaan.

Schorsen voor een deel van de zitting

Volgens de spelregels kan de wedstrijdleider een speler schorsen voor één of meer ronden van deze zitting. Een dergelijk besluit is bindend. Dat kan dus niet worden teruggedraaid door (een lid van) het bestuur.

*Onder 'wedstrijdleider' wordt de arbiter bedoeld die de algehele leiding heeft van de zitting. Dat betekent dat als jij arbitreert en jij **niet** de algehele leiding hebt, je een speler ook niet kunt schorsen. Als schorsen volgens jou wel het enige passende middel is, zul je dat vooraf met de wedstrijdleider moeten afstemmen. Het is aan te raden jouw wens nog niet aan de betreffende speler te melden; volsta in dat geval met: 'Ik ga even overleggen met de wedstrijdleider.'*

Het nadeel van een schorsing is dat je daarmee de paren dupeert die daardoor een (extra) rusttafel voor hun kiezen krijgen. Daarmee straf je een deel van de club. Toegegeven, daar staat tegenover dat je deze gedupeerden behoedt voor het risico van onaangenaam gedrag.

Schorsen voor één of meer volgende zittingen

Dit middel wordt nergens genoemd. De wedstrijdleider kan daar volgens de spelregels ook niet voor kiezen, omdat deze alleen kan schorsen voor een deel van de zitting waarop het grof gedrag plaatsvindt. Toch kan dit - met het clubbelang voor ogen - een aantrekkelijke straf zijn. Tijdens de lopende zitting schorsen, gaat ten koste van de paren die daardoor een (extra) rusttafel krijgen. Schorsen voor één of meer volgende zittingen gaat niet ten koste van andere paren. Het is te

vergelijken met een x aantal gele kaarten bij het voetbal, waarna een speler automatisch de volgende wedstrijd moet overslaan.

Deze straf is wel mogelijk als je dat (vooraf) afstemt met het bestuur.

Geldboete

Ik heb een keer opgevangen dat een speler die het heel bont maakte, door het betreffende district werd verplicht om een bedrag over te maken naar de Stichting Zinloos Geweld.

Taakstraf

Je zou ook kunnen denken aan een taakstraf. Er is genoeg te doen op een bridgeclub.

Korting op score

Als disciplinaire straf is een kwarttop korting gebruikelijk. Voor ernstige overtredingen mag ook méér worden gekort.

Dan moet de overtreding wel slaan op een bepaald spel. Daar hoeft echter geen sprake van te zijn bij de overtreding van artikel 74A, de verplichte hoffelijkheid. Omdat een kwarttop korting neerkomt op ongeveer 1% korting op de eindscore (uitgaand van 24 spellen), gaat mijn voorkeur uit naar dat laatste.

Omdat een verlaging van 1% niet echt voelbaar is, zou ik voor ernstig grof gedrag kiezen voor minstens een algehele korting van 5% op de einduitslag of géén uitslag. Anders zou een speler die in de laatste ronde over de schreef gaat er beter vanaf komen dan wanneer dat aan het begin van een zitting zou gebeuren.

Voor Butler of Viertallen pleit ik eveneens voor een voelbare korting op de einduitslag, van minstens 1 WP.

Royeren

Een clublid *royeren* of schorsen voor meer zittingen, is niet aan de arbitrage.

Ontneming van het lidmaatschap moet worden bekrachtigd door het bestuur. En terecht; iemand uitsluiten van verdere deelname is de zwaarst mogelijke straf. Dat voelt ook per definitie als een verlies, en hoe gek dat misschien klinkt, ook voor de club voelt het wegsturen van een speler heel vervelend, ook al heeft die speler het ernaar gemaakt.

Afstemming TC met bestuur

Het is noodzakelijk dat het Bestuur en de Technische Commissie op één lijn zitten ten aanzien van de toepassing van de spelregels. Datzelfde geldt voor het omgaan met ernstige overtredingen als grof gedrag. Het is immers niet denkbeeldig dat een speler die door de arbiter voor een deel van de zitting wordt geschorst, verhaal komt halen bij een bestuurslid.

Houding arbiter tijdens de arbitrage

Als een speler verzaakt, voor de beurt biedt of speelt, of een onvoldoende bod doet, is meteen duidelijk wie de overtreding beging. Dat is bij een overtreding van artikel 74A vaak het eerste probleem voor de arbiter. Welk gedrag van wie is on hoffelijk. Niet zelden zullen de spelers elkaar beschuldigen van wie begon met on hoffelijk gedrag, of het uitlokken daarvan. Je kunt in het algemeen stellen dat gedrag dat als vervelend wordt gevoeld, geen vrijbrief mag zijn voor een on hoffelijke reactie. De spelregels stellen hoffelijk gedrag verplicht, zonder het opsommen van uitzonderingen.

Lastiger is het om bepaald gedrag als on hoffelijk te kwalificeren. Vooral tussen spelers die over een bepaald onderwerp al een aanvaring hadden, kan een enkel woord of beweging al genoeg zijn om de ander over de hoffelijkheidsgrens te duwen.

- Beperk je tot de feiten, zonder waardeoordeel.
- Maak het de overtreder zo gemakkelijk mogelijk om terug te keren in een hoffelijke houding. Hoe groter het gevoel van gezichtsverlies, des te moeilijker het is om de hoffelijke frequentie te vinden.
- Onderschat - zelfs in heftige situaties - de kracht van humor niet.
- Straal rust uit, ook als je het tegenovergestelde voelt. Neem van mij aan dat je dat beter kunt dan je nu misschien denkt!
- Als duidelijk sprake is van een chronisch probleem tussen twee paren, kun je vaststellen dat het gaat om méér dan het voorval van nu. Met de mededeling dat ze in het belang van de club een vorm moeten vinden om zonder zichtbare spanningen met elkaar een tafel te delen, en met het aanbod om na afloop van de zitting met z'n vijven te zoeken naar een vorm die voor alle betrokkenen goed genoeg voelt.
- Toon begrip voor emoties, zonder partij te kiezen.
'Als jij dat zo ziet kan ik mij goed voorstellen dat je er zo boos over bent. Ik zou in jouw plaats misschien nog wel bozer zijn.'

Als bestuur omgaan met on hoffelijkheid

Het bestuur moet voorwaarden en ruimte scheppen voor aangenaam bridge van de leden. Een belangrijk deel van die taak delegeert het bestuur aan de Technische Commissie; in kleinere clubs aan de technische man of vrouw. Door het delegeren naar de TC verandert de verantwoordelijkheid van het bestuur. Het *correct toepassen van de spelregels* door het bestuur, verandert in: *het goed functioneren van de TC*. Zodra het bestuur meent dat de TC niet goed functioneert, gaat het bestuur in gesprek met de TC.

Tijdens bridgezittingen is de TC verantwoordelijk voor een ordelijke gang van zaken. Ook als het gaat om (het bestrijden van) on hoffelijk gedrag.

Afstemming bestuur en TC

Als op een club met enige regelmaat irritatie ontstaat door on hoffelijk gedrag, en het bestuur meent dat daar sterker tegen moet worden opgetreden, is afstemming met de TC over de aanpak noodzakelijk.

Afstemming is eveneens noodzakelijk als het bestuur meent dat de TC te zwaar optreedt tegen onhoffelijk gedrag.

Zowel bestuur als TC hebben daarbij slechts één doel voor ogen: aangenaam bridge voor de clubleden.

Afstemming ALV

Als onhoffelijk gedrag structureel moet worden teruggedrongen, is het goed om dat in overleg met de clubleden te doen. Je zou dan een soort Protocol kunnen opstellen dat in overleg met de ALV wordt opgesteld. Daarin staat wat precies wordt verstaan onder onhoffelijk gedrag en welke sancties mogelijk zijn.

Noodzakelijk

Hoffelijk gedrag maakt bridge spelen aangenaam. En dat maakt dit gedrag uiterst belangrijk voor het voortbestaan van een club. Onhoffelijk gedrag chronisch tolereren heeft namelijk tot gevolg dat juist de aangenaamste clubleden, het cement tussen de bouwstenen, het snelst de club zullen verlaten.

Ruimte voor de club

Als club heb je alle ruimte om te bepalen met welke middelen je onhoffelijkheid bestrijdt. Als je als club een speler voor een x aantal zittingen wilt uitsluiten, kan dat. De statuten hoef je daar niet voor aan te passen, omdat een x aantal zittingen uitsluiten, een lichtere straf is dan ontneming van het lidmaatschap. Datzelfde geldt voor het niet meetellen van een uitslag na grof gedrag, ongeacht het aantal gespeelde spellen. Wel is het aan te raden om een dergelijk pakket op te nemen in het Protocol en voor te leggen aan de ALV.

Minstens zo belangrijk als afstemming met de ALV van de inhoud, is een duidelijke aankondiging aan de leden als het Protocol in werking treedt. En dan liefst met een overgangstijd van één of twee maanden. Vooral notoir onhoffelijk gedrag dat jarenlang is getolereerd, is heel lastig te veranderen door de betreffende speler. En die ruimte mag je geven door in de proeftijd vooral te waarschuwen. Liefst op een luchtige manier en tegelijk refererend aan de ingangsdatum van het Protocol. Bijvoorbeeld met iets als: 'Je boft dat het Protocol nog niet is ingegaan! Geniet er nog maar even van.'

Geef al een uur na de formele invoer een groot compliment voor de navolging ervan! ☺ Complimenten werken immers vaak moordend dwingend.

Want het mag duidelijk zijn: liever geen onhoffelijk gedrag dan onhoffelijk gedrag moeten stoppen!